herpy

ŻABY

Black-eyed Leaf Frog

Agalychnis moreletii

Agalychnis moreletii to rzekotka o długości 6-9 cm z lasów górskich Meksyku i Ameryki Środkowej: zielona na grzbiecie, z głęboko czarnymi oczami oraz pomarańczowymi bokami i udami. Prowadzi nocny tryb życia i żyje wysoko w koronach drzew. Wymaga chłodniejszych i suchszych warunków niż większość krewniaków: w ciągu dnia terrarium ma być suche i mieć poniżej 24 °C, a dopiero wieczorem zrasza się je obficie.

Rodzina: Phyllomedusidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**6-9 cm** długość od pyska do kloaki
Waga	**6-25 g**
Długość życia	**5-11 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Toksyny skórne	**Brak znanych**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** D × S × W dla 4 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**20-24 °C**
Miejsce wygrzewania	**25 °C**
Temperatura w nocy	**15-18 °C**
Wilgotność	**50-70%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 2-3 cm
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**Na liściach nad wodą**
Liczba jaj w zniesieniu	**23-334**
Czas do wyklucia	**7-11 dni** przy 20-24 °C
Okres larwalny	**60-100 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Agalychnis moreletii to smukła, nadrzewna rzekotka. Samce mierzą 6-7 cm, samice 7-9 cm, licząc od pyska do kloaki. Samice ważą około 19-25 g, samce 6-11 g. Grzbiet jest jednolicie niebieskozielony do jasnozielonego, brzuch różowy do czerwonego, a boki i uda z wiekiem stają się pomarańczowe lub różowe. Oczy są głęboko czarne z jasnoniebieską obwódką. U niektórych osobników grzbiet pokrywają białe guzki, których z wiekiem przybywa. Gdy żaba zostanie zaniepokojona, a także nocą, zielony grzbiet pokrywa się plamami w odcieniach żółci lub błękitnej zieleni. Świeżo przeobrażone młode są początkowo szarobrązowe, ale po kilku dniach stają się jasnozielone.

Stopy mają silnie rozwiniętą błonę pławną, dzięki której żaba potrafi szybować w kontrolowanym locie ślizgowym z wierzchołków drzew. Porusza się powoli i wspina, przekładając łapę za łapą, ale potrafi też wykonywać długie, gwałtowne skoki. Skóra odbija światło bliskiej podczerwieni, co chroni przed przegrzaniem i utratą wody. Od innych ciemnookich gatunków z rodzaju *Agalychnis* odróżnia ją brak pasków na żółtawobiałych bokach oraz to, że białe plamki na grzbiecie nie mają czarnej obwódki.

Genetycznie gatunek dzieli się na trzy główne grupy, które nie zostały jeszcze opisane osobno: jedną po stronie atlantyckiej, jedną po stronie pacyficznej i jedną w Veracruz w Meksyku. Osobniki z Belize i części Gwatemali są na ogół mniejsze od pozostałych.

W ciągu dnia żaba śpi na liściach, niemal nieruchomo, i trudno ją wtedy odróżnić od innych rzekotek. Toksyczność skóry nie została u tego gatunku udokumentowana. Długość życia na wolności nie jest znana i szacuje się ją na 4-5 lat; w niewoli samce mogą dożyć około 11 lat, samice nieco krócej.

Występowanie i środowisko

Agalychnis moreletii występuje w rozproszonych populacjach zarówno na stokach atlantyckich, jak i pacyficznych, od Veracruz, Puebli i Guerrero przez Oaxacę i Chiapas w Meksyku po Góry Maya w Belize, Gwatemalę, północno-zachodni Honduras i Salwador, na wysokości 200-2130 m n.p.m. Dawniej gatunek był rozpowszechniony na całym tym obszarze, ale jego populacje gwałtownie się zmniejszyły, a w Guerrero, Oaxace i Chiapas niemal zniknął.

Zagrożeniami są wylesianie, zanieczyszczenie środowiska oraz choroba grzybicza chytridiomikoza. Gatunek do pewnego stopnia toleruje jednak przekształcone siedlisko i w wielu miejscach przetrwał w ogrodach i małych prywatnych rezerwatach. Jedne z najlepszych populacji występują w Belize.

> **Naturalny zasięg:** Meksyk, Belize, Gwatemala, Honduras i Salwador.

ŚRODOWISKO

Agalychnis moreletii żyje w lasach pierwotnych i wtórnych, najczęściej w pobliżu wody, a zwłaszcza przy okresowych zbiornikach. Jest gatunkiem górskim: większość populacji zamieszkuje tropikalne lasy górskie na wysokości 600-1300 m n.p.m., a żaden inny przedstawiciel rodzaju *Agalychnis* nie wchodzi tak wysoko. Poza okresem rozrodu żaby siedzą zwykle 6-10 metrów nad ziemią, a często jeszcze wyżej, przy czym samice chętnie wyżej niż samce.

Klimat obejmuje porę deszczową od czerwca do października i porę suchą od listopada do maja. Najwyższa temperatura dnia wynosi przez cały rok średnio około 25 °C, a noce są chłodne: około 17 °C w porze deszczowej i 14 °C w porze suchej. Żaba schodzi do wody tylko w celu rozrodu, a poza tym czerpie wilgoć z deszczu i rosy na liściach, którą wchłania przez cienką skórę brzucha. Jaja składane są na liściach nad okresowymi zbiornikami, a kijanki po wykluciu spadają do wody.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Agalychnis moreletii żyje na drzewach, więc wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna. Terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 60 cm pomieści małą grupę czterech osobników. Do rozmnażania potrzeba więcej miejsca: co najmniej 60 × 45 × 90 cm dla grupy hodowlanej liczącej 4-6 osobników i 90 × 90 × 60 cm dla ośmiu. Żaby skaczą daleko, więc im większe terrarium, tym lepiej.

Urządź je żywymi roślinami o dużych, mocnych i gładkich liściach, które utrzymają całą żabę, np. *Ficus elastica*, *Anthurium andreanum*, *Aglaonema commutatum* i *Spathiphyllum*. Do składania jaj wykorzystywane są przede wszystkim *Philodendron*, *Monstera* i *Scindapsus*. Dodaj poziome i pionowe gałęzie, aby wysoko były miejsca do spania, i poprowadź co najmniej jedną gałąź aż do dna, żeby żaby łatwo docierały do miski z wodą. Podłoże nie jest konieczne, a ziemia i włókno kokosowe przyklejają się do żab i powodują problemy ze skórą. Ewentualną ziemię w doniczkach przykryj liśćmi albo mocno ją ubij. Mokry ręcznik papierowy wymieniany codziennie lub mata kapilarna na dnie pomagają żabom pobierać wilgoć; nie używaj papieru bielonego chlorem ani zadrukowanego. Rośliny ze szkółki dokładnie wypłucz z nawozów i środków ochrony roślin, a przed wstawieniem do terrarium wymień ziemię.

Przy wymianie papieru przecieraj szyby, bo żaby nocą siedzą na szybach, a brud podrażnia delikatną skórę brzucha. Terrarium musi mieć dobrą wentylację, ponieważ zastałe, wilgotne powietrze prowadzi do chorób.

TEMPERATURA

Agalychnis moreletii jest gatunkiem górskim i wymaga chłodniejszych warunków niż lepiej znana *Agalychnis callidryas*. W dzień temperatura powinna wynosić 20-24 °C. Temperatura tła nie może przekraczać 25 °C, nawet krótkotrwale, bo ciepło nadwyręża zdrowie żab. Nocą temperatura może spadać do 15-18 °C.

Zapewnij dostęp do miejscowego punktu grzewczego o temperaturze około 25 °C, np. pod małym spotem nad gałęzią. Punkt grzewczy szybciej wysusza żaby, dlatego wentylacja musi utrzymywać chłód w pozostałej części terrarium. Zimą temperaturę można obniżyć do 15-17 °C w dzień i 10-12 °C w nocy.

Przed rozmnażaniem przez kilka tygodni obniża się temperaturę do około 21 °C w dzień i 12-13 °C w nocy (zob. Rozród).

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Suche powietrze w ciągu dnia jest dla *Agalychnis moreletii* kluczowe. Wilgotność powietrza utrzymuje się na poziomie 50-70 % w dzień, gdy żaby śpią, a poza okresem rozrodu najlepiej około 60 %. Wieczorem, po zgaszeniu światła, terrarium się zrasza, tak aby wilgotność wzrosła do 80-100 %. Zraszaj tylko raz na dobę i pozwól, by terrarium do następnego dnia znowu przeschło.

Żaby pobierają wodę przez skórę i piją rosę z liści i szyb, dlatego powierzchnie muszą być czyste. Utrzymujące się ciepło i wysoka wilgotność to najczęstsza przyczyna chorób. Komorę deszczową o stale wysokiej wilgotności stosuje się wyłącznie do rozmnażania i najwyżej przez tydzień naraz.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

W terrarium zawsze musi stać miska z czystą wodą. Wystarczy miska o średnicy około 20 cm z 2-3 cm wody, a żaby muszą móc łatwo z niej wyjść. Żaby często oddają mocz do wody podczas picia, dlatego wodę wymienia się codziennie, nawet jeśli wygląda na czystą, a miskę szoruje się z osadów.

Używaj wody odchlorowanej i przefiltrowanej z metali ciężkich albo wody z odwróconej osmozy z ponownie dodanymi minerałami, ale nigdy czystej wody z osmozy. Do mycia miski nie używaj mydła ani środków czystości.

OŚWIETLENIE I UVB

UVB jest zalecane, ponieważ witamina D jest niezbędna do gospodarki wapniowej, a owady prawie jej nie zawierają. Gatunek należy do strefy Fergusona 3, co odpowiada średniemu indeksowi UV 1-2,6 i maksymalnemu 2,9-7,4 w miejscach, w których żaby odpoczywają. Stwórz gradient za pomocą gałęzi i liści, aby żaby same mogły wybierać, ile UVB otrzymują, i regularnie mierz moc lampy. Zbyt mało UVB prowadzi do choroby kości, zbyt dużo uszkadza oczy i skórę.

Świetlówkę UVB (T5) można połączyć z oświetleniem LED do roślin, które zapewnia zarówno wzrost roślin, jak i UVA. Dopilnuj, by światło nie nagrzewało terrarium powyżej 24 °C.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Agalychnis moreletii zjada wyłącznie owady. Najlepszym pokarmem podstawowym są świerszcze domowe (*Acheta domesticus*), jeśli przez 48 godzin przed podaniem żabom były karmione pożywnym pokarmem, np. owocami, warzywami i tartą marchwią. Małe nimfy nadają się dla młodych osobników. Świerszcze bananowe i szarańcza są trudniejsze do strawienia i częściej powodują wypadanie kloaki; świerszcze bananowe mogą ponadto gryźć śpiące żaby, dlatego podaje się je tylko w ograniczonych ilościach.

Dorosła żaba dostaje najwyżej 3-4 świerszcze o długości około 20 mm, dwa-trzy razy w tygodniu. Karm wieczorem po zraszaniu, gdy żaby się budzą, a niezjedzone owady usuwaj następnego ranka, żeby nie podgryzały śpiących żab. Oprószaj pokarm wapniem, co najmniej raz w tygodniu preparatem witaminowo-mineralnym, i podawaj go szybko, bo proszek odpada w ciągu kilku minut. Karmnik umieszczony wysoko w gałęziach zatrzymuje owady w proszku i z dala od dna. Żywy pokarm nie może wpadać do miski z wodą.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Agalychnis moreletii śpi w dzień na liściach i jest aktywna nocą. Porusza się powoli i wspina, przekładając łapę za łapą, ale przestraszona skacze daleko, dlatego otwieraj terrarium ostrożnie. Na wolności żyje przeważnie samotnie i gromadzi się tylko w okresie rozrodu.

W terrarium żaby można trzymać w grupach mieszanych lub jednopłciowych, jeśli jest wystarczająco dużo miejsca. Poza okresem rozrodu kilka samców nie stresuje ani siebie nawzajem, ani samic. W okresie rozrodu samce nawołują i rywalizują, a przednimi kończynami potrafią potrząsać liśćmi i gałązkami, by grozić rywalom. To wyczerpuje siły, a wiele nawołujących samców w jednym pomieszczeniu, nawet w osobnych terrariach, może się wzajemnie stresować i prowadzić do chorób wtórnych. Żaba może dzielić terrarium z innymi gatunkami, np. drzewołazami, jeśli wymagania są zgodne, ale duże świerszcze mogą stresować małe gatunki.

Żaba jest łatwa w obsłudze, bo siedzi zupełnie nieruchomo, ale bierze się ją do ręki tylko wtedy, gdy to konieczne, najlepiej w wilgotnych, bezpudrowych rękawiczkach jednorazowych.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są większe i cięższe od samców i mają szerszy pysk. Samce mają bardziej tępo zakończony pysk, a w okresie rozrodu na pierwszym palcu pojawiają się u nich ciemne modzele godowe. Samica jest gotowa do rozrodu, gdy przez cienką skórę na bokach widać jaja. Wiek osiągnięcia dojrzałości płciowej nie został udokumentowany. Samice, którym nigdy nie pozwala się rozmnażać, mogą mieć problem z zatrzymaniem jaj, co prowadzi do poważnych problemów zdrowotnych.

GODY I KOPULACJA

Agalychnis moreletii potrzebuje okresu suchego z dobrym karmieniem i nieco niższą wilgotnością, po którym następuje okres deszczowy. Żaby schładza się przez kilka tygodni do około 21 °C w dzień i 12-13 °C w nocy. Gdy samice są wypełnione jajami, a samce mają modzele godowe, przenosi się je do komory deszczowej, w której woda na dnie jest początkowo utrzymywana zimna (15-18 °C) przez maksymalnie trzy dni bez deszczu. Następnie wodę podgrzewa się do 22-24 °C, ogranicza wentylację, aby wilgotność szybko wzrosła, a deszcz włącza się w dzień i wyłącza w nocy. Żaby rozmnażają się po ulewie, nie w jej trakcie, a ciągły deszcz je stresuje. Samce często zaczynają nawoływać, gdy tylko wilgotność wzrośnie w nocy, a gody i składanie jaj następują zwykle w ciągu trzech dni. W komorze deszczowej żab się nie karmi. Jeśli po pięciu dniach nie ma zachowań godowych, wyłącza się pompę, a żaby wracają do suchego terrarium.

Umieść kilka samców z jedną lub dwiema samicami, bo rywalizacja między samcami pobudza samice. Długie okresy w nastroju godowym wyczerpują samce, dlatego komorę deszczową stosuje się najwyżej przez tydzień naraz.

JAJA I KIJANKI

Jaja składane są wieczorem lub wczesnym rankiem na gładkich, czystych liściach albo na szybie nad wodą. Są zielone, a zapłodnienie widać po dwóch dniach. Zniesienie liczy 23-334 jaja i bardzo różni się między populacjami: w Gwatemali średnio około 70 jaj, w Belize około 200. W niewoli zniesienia liczą zwykle około 145 jaj, a niektóre samice składają ponad 600. Opieka nad potomstwem nie występuje.

Zostaw jaja na miejscu do wyklucia kijanek i zbierz kijanki, stawiając pojemnik z wodą pod liściem. Liść można też odciąć i zawiesić nad innym pojemnikiem. Jaja na szybie można zeskrobać kawałkiem cienkiego, laminowanego kartonu i położyć na sztucznym liściu nad płytką wodą. Zakłócenia powodują przedwczesne wyklucie, a wtedy kijanki są mniejsze i częściej giną.

METAMORFOZA

Kijanki wykluwają się po 7-10 dniach w temperaturze 20-24 °C, na wolności najczęściej po około 11 dniach. Lekkie zroszenie na początku wyklucia pomaga kijankom wydostać się i spaść do wody. Kijanki łatwo odchować: akwarium 60 litrów na jedno zniesienie z 15-20 cm wody o temperaturze 18-22 °C oraz zeschnięte liście dębu lub rośliny pływające jako kryjówki. Karmi się je dwa razy dziennie drobno sproszkowanym pokarmem dla ryb, w ilości zjadanej w ciągu kilku minut, a resztki się odsysa. Podmieniaj 25 % wody raz lub dwa razy w tygodniu i stosuj filtr gąbkowy o słabym przepływie, bo silny prąd je stresuje. Znoszą wahania pH i azotanów, ale nie azotynów.

Metamorfoza następuje najwcześniej po 60 dniach, najczęściej po 80-100 dniach, a niektórym kijankom z jednego zniesienia zajmuje to znacznie dłużej. Młode wychodzą z wody z niemal całym ogonem, dlatego muszą być kamienie lub rośliny pływające, na które mogą się wydostać. Przez pierwsze 3-4 dni, gdy ogon jest wchłaniany, nie jedzą.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są początkowo szarobrązowe, a po kilku dniach stają się jasnozielone, z jasnym brzuchem. Trzymaj je w małym, czystym terrarium z gałęziami i liśćmi, z mokrym ręcznikiem papierowym jako podłożem wymienianym codziennie, w tych samych chłodnych temperaturach co dorosłe. Gdy ogon całkowicie zniknie, karmi się je małymi nimfami

świerszczy domowych i innymi drobnymi owadami oprószonymi wapniem. Powietrze w dzień utrzymuje się suche, a wieczorem się zrasza.

Zdrowie i częste błędy

Choroby i błędy w utrzymaniu *Agalychnis moreletii*:

- Za ciepło i za wilgotno: większość problemów zdrowotnych pojawia się, gdy temperatura lub wilgotność są zbyt wysokie przez dłuższy czas. Utrzymuj temperaturę dzienną poniżej 24 °C i suche powietrze w dzień.
- Nicienie (np. *Strongyloides* i *Rhabdias*): rzekotki są na nie bardzo podatne, a pasożyty szybko namnażają się w ziemi i brudnych miskach z wodą. Mogą powodować szybką utratę masy ciała i śmierć, a badania kału często dają wynik ujemny, mimo że zwierzę jest zarażone. Utrzymuj terrarium w czystości i codziennie wymieniaj papier i wodę. Leczenie jest trudne.
- Wypadanie kloaki: częste, zwłaszcza u samic, i najczęściej związane z niedoborem wapnia lub pasożytami.
- Małe, jasne kropki na skórze, które nie zmieniają koloru: infekcja bakteryjna spowodowana wilgotnym, zastałym powietrzem. Suche powierzchnie, lepsza wentylacja i nieco wyższa temperatura pomagają, jeśli problem zostanie wcześnie zauważony.
- Otarcia na pysku: powstają, gdy żaby skaczą na szybę lub siatkę w zbyt małych lub zbyt niespokojnych terrariach.
- Zatrzymanie jaj: samice, które nigdy się nie rozmnażają, mogą mieć problem z zatrzymaniem jaj.
- Choroba kości przy zbyt małej ilości UVB i wapnia. Oprószaj pokarm wapniem i mierz lampę UVB.
- Chytrid (*Batrachochytrium dendrobatidis*) to choroba grzybicza śmiertelna dla płazów, którą mogą przenosić zwierzęta bez objawów. Trzymaj nowe zwierzęta na kwarantannie.
- Zwierzęta, które nie chcą jeść albo mają rany lub obrzęki, powinny trafić do weterynarza znającego się na płazach.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.